

AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2013. június 11.)

az uniós jog által biztosított jogok megsértése tekintetében a jogsértés megszüntetésére és kártérítésre irányuló tagállami kollektív jogorvoslati mechanizmusok közös elveiről

(2013/396/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) Az Unió céljai közé tartozik a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – többek között az igazságszolgáltatáshoz hozzáférés megkönnyítése révén történő – fenntartása és fejlesztése, valamint a magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása.
- (2) A modern gazdaságban időnként olyan helyzetek adódnak, amelyekben egy vagy több kereskedő vagy egyéb személy uniós jog által biztosított jogokat sértő jogellenes gyakorlata egyidejűleg sokaknak okoz kárt („tömeges károkozással járó helyzet”). Ezért az érintett személyek indokoltan léphetnek fel e gyakorlatok megszüntetése vagy kártérítés követelése érdekében.
- (3) A Bizottság 2005-ben zöld könyvet⁽¹⁾ fogadott el az antitröszt szabályok megsértésére épülő kártérítési keresetekről; ezt 2008-ban egy fehér könyv követte, amelyben a Bizottság a trösztellenes szabályok megsértésére vonatkozó kollektív jogorvoslatra irányuló szakpolitikai ajánlásokat fogalmazott meg⁽²⁾. 2008-ban a Bizottság a kollektív fogyasztói jogorvoslatról is kiadott egy zöld könyvet⁽³⁾. 2011-ben a Bizottság nyilvános konzultációt folytatott „Úton a kollektív jogorvoslat koherens európai megközelítése felé” címmel⁽⁴⁾.
- (4) 2012. február 2-án az Európai Parlament állásfoglalást fogadott el „A kollektív jogorvoslatról kapcsolatos egységes európai megközelítés felé” címmel, amelyben szorgalmazta, hogy a kollektív jogorvoslat területére irányuló esetleges javaslat egy közös elveket tartalmazó olyan horizontális keret kialakítását célozza, amely a kollektív jogorvoslat révén egységes hozzáférést biztosít

az igazságszolgáltatáshoz az Unión belül, és e keret kifejezetten – de nem kizárólagosan – foglalkozik a fogyasztói jogok megsértésével is. A Parlament azt is hangsúlyozta, hogy kellőképpen figyelembe kell venni az egyes tagállamok jogi hagyományait és jogrendjét, valamint javítani kell a tagállamok közötti koordinációt a helyes gyakorlatok vonatkozásában⁽⁵⁾.

- (5) 2013. június 11-én a Bizottság közleményt⁽⁶⁾ adott ki „A kollektív jogorvoslat horizontális uniós kerete felé” címmel, amelyben számba vette az eddigi lépéseket, valamint az érdekeltek és az Európai Parlament véleményét, továbbá bemutatta a kollektív jogorvoslatról kapcsolatos egyes központi kérdésekről alkotott bizottsági álláspon-
tot.
- (6) A közjogi jogérvényesítés alapvető feladata az uniós jog által biztosított jogok megsértésének megakadályozása és büntetése. A közjogi jogérvényesítés kiegészítéseként magánszemélyek is indíthatnak keresetet az ilyen jogsértések esetén. Amikor ezen ajánlás az uniós jog által biztosított jogok megsértését említi, ez minden olyan helyzetet magába foglal, amelyben az uniós szinten létrehozott szabályok megsértése természetes vagy jogi személyek sérelmét okozta vagy valószínűsíthetően okozhatja.
- (7) A következő területeken jelent értékes hozzájárulást az uniós jog által biztosított jogok kiegészítő jellegű – kollektív jogorvoslat formájában megvalósuló – magánjogi érvényesítése: fogyasztóvédelem, versenyjog, környezetvédelem, a személyes adatok védelme, a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos jogszabályok és a befektetők védelme. Az ajánlásban meghatározott elveket horizontálisan és egyenlő mértékben kívánatos alkalmazni e területeken, ám egyúttal bármely más olyan területen is, ahol az uniós jog által biztosított jogok megsértésével kapcsolatos, a jogsértés megszüntetésére és a kártérítésre irányuló kollektív kereseteknek jelentősége lehet.
- (8) A jogviták kezelésére, a károkozás megelőzésére és a kártérítési igény érvényesítésére az egyéni kereset – például fogyasztóvédelmi ügyekben a kis értékű követelések eljárása – a szokásos eszköz.

⁽¹⁾ COM(2005) 672, 2005.12.19.

⁽²⁾ COM(2008) 165, 2008.4.2.

⁽³⁾ COM(2008) 794, 2008.11.27.

⁽⁴⁾ COM(2010) 135 végleges, 2010.3.31.

⁽⁵⁾ 2011/2089(INI).

⁽⁶⁾ COM(2013) 401 final.

- (9) Az egyéni jogorvoslat mellett minden tagállam vezetett be különböző típusú kollektív jogorvoslati mechanizmusokat. Ezek az intézkedések arra irányulnak, hogy megelőzzék és megszüntessék a jogellenes gyakorlatokat, valamint biztosítsák, hogy tömeges károkozással járó helyzetből adódó kár esetén is kártérítéshez lehessen jutni. A keresetek egyesítése és a kollektív keresetindítás megfelelőbb eszközként szolgálhatja az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, különösen azokban az esetekben, amikor az egyéni keresetek költsége visszatartaná a károsultakat attól, hogy a bírósághoz forduljanak.
- (10) Ezen ajánlás célja, hogy megkönnyítse az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést az uniós jog által biztosított jogok megsértése esetén, és ennek érdekében arra irányul, hogy valamennyi tagállamban jöjjön létre nemzeti szinten olyan kollektív jogorvoslati rendszer, amely az egész Unióra érvényes, közös alapelvekre épül, a tagállamok jogi hagyományának figyelembevételével és a visszaélés elleni védelem biztosítása mellett.
- (11) A jogsértés megszüntetésére irányuló jogorvoslat tekintetében az Európai Parlament és a Tanács már elfogadta a fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról szóló 2009/22/EK irányelvet⁽¹⁾. Az irányelvben bevezetett, a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárás azonban nem teszi lehetővé, hogy a jogellenes gyakorlat miatt állításuk szerint kárt szenvedett személyek kártérítést igényeljenek.
- (12) Egyes tagállamok már bevezettek olyan eljárásokat, amelyek – esetenként eltérő mértékben – lehetővé teszik a kollektív kártérítési jogorvoslatot. A tagállamok kollektív jogorvoslati kérelem előterjesztésére vonatkozó eljárásai között azonban igen nagy eltérések vannak.
- (13) Ezen ajánlás a bírósági és a bíróságon kívüli kollektív jogorvoslatra egyaránt vonatkozó, az egész Unióban alkalmazandó közös elveket irányoz elő, a tagállamok eltérő jogi hagyományainak tiszteletben tartása mellett. Ezen elvek várhatóan biztosítani fogják a felek alapvető eljárási jogainak sértetlenségét, és megfelelő biztosítékok révén megakadályozzák a visszaéléseket.
- (14) Ezen ajánlás egyaránt vonatkozik a kártérítésre és – amennyiben ez az egyes elvek tekintetében releváns – a jogsértés megszüntetésére irányuló kollektív jogorvoslatra. Az ajánlás nem érinti a jogsértés megszüntetésére irányuló jogorvoslat céljából az uniós jog által biztosított meglévő ágazati mechanizmusokat.
- (15) A kollektív jogorvoslati mechanizmusoknak fenn kell tartaniuk a polgári perek feleire vonatkozó eljárási biztosítékokat és garanciákat. Annak érdekében, hogy a tömeges károkozással járó helyzetek tekintetében ne alakuljon ki visszaélészerű pereskedési kultúra, a nemzeti jogorvoslati mechanizmusoknak magukba kell foglalniuk az ajánlásban meghatározott alapvető biztosítékokat. Főszabályként kerülendő az olyan elemek, mint a büntető kártérítés, a tárgyalás előtti kiterjedt bizonyítékismertetési eljárások és az esküdtszéki határozat, amelyek a legtöbb tagállam jogi hagyományától idegenek.
- (16) Tömeges károkozással járó helyzetekben a hatékony jogorvoslatot biztosíthatnak az alternatív vitarendezési eljárások. Kívánatos, hogy ezek az eljárások önkéntes alapon – a bírósági kollektív jogorvoslat mellett vagy annak kiegészítő elemeként – mindig igénybe vehetők legyenek.
- (17) A tagállamokban a kollektív keresetek indítására való jogosultság a kollektív jogorvoslat mechanizmusának típusától függ. Bizonyos típusú kollektív keresetek esetében, így a csoportos keresetekben, amikor az állításuk szerint kárt szenvedett személyek együttesen indíthatnak keresetet, a keresetindítási jogosultság kérdése egyszerűbb, mint a képviseleti keresetek esetében, amelyekkel kapcsolatban e kérdés tisztázásra szorul.
- (18) A képviseleti kereset esetében a képviseleti kereset indítására való jogosultságot eseti engedéllyel rendelkező szervekre, törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő, kijelölt képviseleti szervekre vagy hatóságokra indokolt korlátozni. A képviseleti szervet kötelezni kell annak bizonyítására, hogy rendelkezik a felperesek érdekeinek megfelelő képviseletéhez szükséges adminisztratív és pénzügyi kapacitásokkal.
- (19) A kollektív jogorvoslati perek finanszírozásának lehetőségét oly módon kell kialakítani, hogy az ne vezethessen a rendszerrel való visszaéléshez vagy összeférhetlenséghez.
- (20) A rendszerrel való visszaélés elkerülése és az igazságszolgáltatás megfelelő működése érdekében a bírósághoz benyújtott kollektív jogorvoslati keresetről csak akkor folytatható eljárás, ha az megfelel a törvényben meghatározott elfogadhatósági feltételeknek.
- (21) A bíróságoknak kiemelt szerepet kell biztosítani a kollektív jogorvoslati keresetben érintett valamennyi fél jogainak és érdekeinek védelme, valamint a kollektív jogorvoslati kereset hatékony kezelése érdekében.
- (22) A jog azon területein, ahol valamilyen hatóság felhatalmazással rendelkezik az uniós jog megsértését megállapító határozat elfogadására, biztosítani kell, hogy a jogsértést megállapító, jogerős határozat és a kollektív jogorvoslati kereset eredménye összhangban legyen egymással. Emellett a hatóság által elfogadott határozatot

(¹) HL L 110., 2009.5.1., 30. o.

követő kollektív keresetek (a továbbiakban: származékos keresetek) esetében vélelmezhető, hogy a hatóság az uniós jog megsértésének megállapítása tekintetében már figyelembe vette a közérdeket és a visszaélés megelőzésének szükségességét.

- (23) A környezetvédelmi jog tekintetében ezen ajánlás figyelembe veszi a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló ENSZ-EGB-egyezmény (a továbbiakban: az Aarhusi Egyezmény) 9. cikkének (3), (4) és (5) bekezdését, amelyek ösztönzik az igazságszolgáltatáshoz való széles körű hozzáférés biztosítását a környezetvédelmi ügyekben, meghatározzák az eljárásokra vonatkozó feltételeket (többek között azt is, hogy az eljárásnak gyorsnak kell lennie, és nem járhat olyan költségvonzattal, amely kizárná az eljárás igénybevételét), és rendelkeznek a nyilvánosság tájékoztatásáról, valamint kiegészítő mechanizmusok létesítésének mérlegeléséről.
- (24) A tagállamoknak legkésőbb két évvel az ajánlás közzétételét követően meg kell hozniuk az ezen ajánlásban meghatározott elvek érvényesítéséhez szükséges intézkedéseket.
- (25) A tagállamoknak ezen ajánlás végrehajtásáról jelentést kell készíteniük a Bizottság számára. A Bizottságnak e jelentések alapján nyomon kell követnie és értékelnie kell a tagállami intézkedéseket.
- (26) A Bizottságnak ezen ajánlás közzétételétől számított négy éven belül értékelnie kell, hogy az ajánlás célkitűzéseinek teljes körű megvalósítása érdekében szükség van-e további lépésekre, adott esetben jogalkotási intézkedésekre. A Bizottságnak különösen ezen ajánlás végrehajtását kell értékelnie, valamint azt, hogy ez milyen hatást gyakorol az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésre, a kártérítéshez való jogra, a visszaélésszerű perlés megelőzésének szükségességére, valamint az egységes piac működésére, az Európai Unió gazdaságára és a fogyasztói bizalomra,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

I. CÉL ÉS TÁRGY

- Ezen ajánlás célja, hogy megkönnyítse az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, felszámolja a jogellenes gyakorlatokat, és lehetővé tegye a károsultak kártérítéshez jutását az uniós jog által biztosított jogok megsértéséből eredő, tömeges károkozással járó helyzetekben, miközben megfelelő eljárási biztosítékokat nyújt a visszaélésszerű perlés megelőzése érdekében.
- Valamennyi tagállam olyan kollektív jogorvoslati mechanizmusokat alakít ki nemzeti szinten, amelyek mind a jogsértés megszüntetésére, mind a kártérítésre irányuló jogorvoslatot lehetővé teszik, és tiszteletben tartják az ezen ajánlásban meghatározott alapelveket. Ezek a közös elvek az egész Unióban alkalmazandók, a tagállamok eltérő jogi hagyományainak tiszteletben tartása mellett. A

tagállamok olyan kollektív jogorvoslati eljárásokat biztosítanak, amelyek tisztességesek, méltányosak, gyorsak, és nem járnak olyan költségvonzattal, amely kizárná az eljárás igénybevételét.

II. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK ÉS HATÁLY

3. Ezen ajánlás alkalmazásában:

- „kollektív jogorvoslat”: i. olyan jogi mechanizmus, amely lehetőséget biztosít arra, hogy kettő vagy több természetes vagy jogi személy vagy egy képviseleti kereset indítására jogosult szerv közösen követelje valamely jogellenes magatartás megszüntetését (jogsértés megszüntetésére irányuló kollektív jogorvoslat); ii. olyan jogi mechanizmus, amely lehetőséget biztosít arra, hogy kettő vagy több, tömeges károkozással járó helyzetben állításuk szerint kárt szenvedett természetes vagy jogi személy vagy egy képviseleti kereset indítására jogosult szerv közösen érvényesítsen kártérítési igényt (kártérítésre irányuló kollektív jogorvoslat);
- „tömeges károkozással járó helyzet”: olyan helyzet, amelyben kettő vagy több természetes vagy jogi személy azt állítja, hogy egy vagy több természetes vagy jogi személy ugyanazon jogellenes tevékenysége miatt kárt szenvedett;
- „kártérítési kereset”: olyan kereset, amelyben kártérítési igényt terjesztenek egy nemzeti bíróság elé;
- „képviseleti kereset”: olyan kereset, amelyet egy képviseleti szerv, eseti engedéllyel rendelkező szerv vagy hatóság terjeszt elő kettő vagy több olyan természetes vagy jogi személy nevében és javára, akik azt állítják, hogy tömeges károkozással járó helyzetben őket kár fenyegeti vagy kár érte, miközben e személyek nem felel az eljárásnak;
- „származékos kollektív kereset”: olyan kollektív jogorvoslati kereset, amelyet azt követően terjesztenek elő, hogy egy hatóság jogerős határozatában megállapította az uniós jog megsértését.

Ezen ajánlás meghatározza a kollektív jogorvoslat valamennyi esetére alkalmazandó közös elveket, valamint azokat a közös elveket is, amelyek kifejezetten a jogsértés megszüntetésére vagy a kártérítésre irányuló kollektív jogorvoslatra vonatkoznak.

III. A JOGSÉRTÉS MEGSZÜNTETÉSÉRE ÉS A KÁRTÉRÍTÉSRE IRÁNYULÓ KOLLEKTÍV JOGORVOSLAT KÖZÖS ELVEI

A képviseleti kereset indításához való jog

- A tagállamok egyértelműen meghatározott jogosultsági feltételek alapján kijelölik azokat a képviseleti szerveket, amelyeknek joguk van képviseleti kereseteket indítani. E feltételek legalább a következő követelményeket magukba foglalják:
 - a) a szervnek nonprofit jellegűnek kell lennie;

- b) közvetlen kapcsolatnak kell fennállnia a szerv fő céljai és az uniós jog által biztosított azon jogok között, amelyek állítólagos megsértése a keresetindítás alapjául szolgál; valamint
- c) a szervnek a pénzügyi források, humán erőforrás és jogi szakértelem tekintetében elegendő kapacitással kell rendelkeznie ahhoz, hogy több felperes képviselőjében, azok érdekeinek megfelelően járjon el.
5. A tagállamok biztosítják, hogy a kijelölt szerv elveszítse e jogállását, amennyiben a feltételek közül egynek vagy többnek már nem felel meg.
6. A tagállamok biztosítják, hogy képviselői kereseteket csak olyan szervek indíthassanak, amelyeket erre előzetesen, hivatalosan – a 4. pontban ajánlottaknak megfelelően – kijelöltek, vagy amelyek a tagállam nemzeti hatóságaitól vagy bíróságaitól eseti engedélyt kaptak egy konkrét képviselői kereset megindítására.
7. A fenti lehetőségek mellett vagy azok helyett a tagállamok felhatalmazást adnak hatóságok számára képviselői keresetek indítására.

Elfogadhatóság

8. A tagállamok olyan ellenőrzésről rendelkeznek, amely a peres eljárás lehető legkorábbi szakaszában biztosítja, hogy a kollektív keresetek feltételeinek meg nem felelő ügyekben és az egyértelműen megalapozatlan ügyekben ne folytassák az eljárást.
9. E célból a bíróságok hivatalból elvégzik a szükséges vizsgálatot.

Tájékoztatás a kollektív jogorvoslati keresetről

10. A tagállamok biztosítják, hogy a képviselői szervnek vagy az igénylők csoportjának lehetősége legyen széles körben tájékoztatást nyújtani az uniós jog által biztosított jogok állítólagos megsértéséről és arról, hogy fel kívánnak lépni e jogsértés megszüntetése érdekében, illetve a tömeges károkozással járó helyzetről és arról, hogy kollektív jogorvoslat formájában kártérítési keresetet kívánnak indítani. Ugyanezen lehetőségeket a folyamatban lévő kártérítési keresetekre vonatkozó tájékoztatás tekintetében is biztosítják a képviselői szervek, az eseti engedéllyel rendelkező szervek, a hatóságok vagy a felperesek csoportja számára.
11. A tájékoztatás módjai figyelembe veszik a tömeges károkozással járó konkrét helyzet sajátos körülményeit, a véleménynyilvánítás szabadságát, a tájékoztatáshoz való jogot, és azt, hogy az alperesnek joga van fellépni hírneve vagy vállalati értéke védelmében, amíg az állítólagos jogsértésért vagy károkozásért való felelősségét jogerős bírósági ítélet nem állapítja meg.

12. A tájékoztatásnyújtás módjai nem sérthetik a bennfentes kereskedelemre és a piaci manipulációra vonatkozó uniós szabályokat.

A pernyertes fél jogi költségeinek megtérítése

13. A tagállamok biztosítják, hogy a kollektív jogsértési per vesztes fele megtérítse a pernyertes fél által viselt szükséges jogi költségeket („a vesztes fizet” elve), a nemzeti jog vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott feltételek mellett.

Finanszírozás

14. A felperest kötelezni kell arra, hogy az eljárás elején nyilatkozzon a bíróság felé a kereset alátámasztása érdekében felhasználni kívánt forrásainak eredetéről.
15. Lehetővé kell tenni a bíróság számára, hogy harmadik fél által nyújtott pénzügyi források felhasználása esetén felfüggeszesse az eljárást, amennyiben:
- a) összeférhetetlenség áll fenn a harmadik fél, a felperes és a felperesi pertársaság tagjai között;
 - b) a harmadik fél nem rendelkezik elegendő forrással a kollektív jogorvoslati eljárást indító felperes felé tett pénzügyi kötelezettségvállalásainak teljesítéséhez;
 - c) a felperes nem rendelkezik elegendő forrással ahhoz, hogy a kollektív jogorvoslati eljárás sikertelensége esetén megtérítse a másik fél költségeit.
16. A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a kollektív jogorvoslati keresetet finanszírozó harmadik fél magánjogi jogalany, a magán harmadik félnek tilos:
- a) a felperes eljárási jellegű döntéseinek befolyásolására törekedni, ideértve az egyezségkötésre vonatkozó döntéseket;
 - b) olyan alperessel szembeni kollektív keresethez finanszírozást nyújtani, aki a finanszírozás biztosítójának versenytársa vagy akinek a finanszírozás biztosítója eltartottja;
 - c) túlzott mértékű kamatot felszámítani az általa nyújtott finanszírozás tekintetében.

Több tagállamot érintő ügyek

17. A tagállamok biztosítják, hogy azokban az esetekben, amikor a jogvita különböző tagállamokból származó természetes vagy jogi személyeket érint, az elfogadhatóságra vagy a felperesek külföldi csoportjainak vagy a más nemzeti jogrendszerből származó képviselői szervek keresetindítási jogosultságára vonatkozó tagállami rendelkezések ne zárják ki annak lehetőségét, hogy egyetlen igazságszolgáltatási fórum előtt indítsanak egyetlen kollektív keresetet.

18. Minden olyan képviseleti szerv számára, amely valamely tagállam előzetes hivatalos kijelölése alapján képviseleti keresetek indítására jogosult, engedélyezni kell, hogy a tömeges károkozással járó helyzet elbírálására joghatósággal rendelkező tagállamban bírósághoz forduljon.

IV. A JOGSÉRTÉS MEGSZÜNTETÉSÉRE IRÁNYULÓ KOLLEKTÍV JOGORVOSLATRA VONATKOZÓ SAJÁTOS ELVEK

A jogsértés megszüntetésére irányuló kérelmekre vonatkozó gyorsított eljárások

19. A bíróságoknak és az illetékes hatóságoknak kellő gyorsasággal – adott esetben egyszerűsített eljárás útján – kell kezelniük az olyan bírósági határozat kibocsátására irányuló kérelmeket, amely megtiltja az uniós jog által biztosított jogok megsértését, vagy a jogsértés megszüntetését írja elő, hogy elkerülhető legyen a jogsértésből eredő károkozás bekövetkezése vagy folytatása.

A jogsértés megszüntetésére kötelező bírósági határozatok hatékony érvényesítése

20. A tagállamok a jogsértés megszüntetésére kötelező bírósági határozatok tényleges betartásának biztosítása érdekében megfelelő szankciókat léptetnek életbe a pervesztes alperesre vonatkozóan; e szankciók közé tartozhat a késedelemmel érintett egyes napok után járó rögzített összeg vagy a nemzeti jogszabályok által meghatározott bármely más összeg megfizetése is.

V. A KÁRTÉRÍTÉSRE IRÁNYULÓ KOLLEKTÍV JOGORVOSLATRA VONATKOZÓ SAJÁTOS ELVEK

A részvétel kinyilvánításnak elvén („opt-in”) alapuló felperesi pertársaság

21. A felperes az állításuk szerint kárt szenvedett természetes vagy jogi személyek kifejezett hozzájárulása alapján jön létre (a részvétel kinyilvánításának elve). Ezen elv alól jogszabály vagy bírósági határozat csak akkor tehet kivételt, ha azt az igazságszolgáltatás megbízható működésével kapcsolatos okok megfelelően alátámasztják.

22. A felperesi pertársaság tagjai számára lehetővé kell tenni, hogy a jogerős ítélet meghozatala vagy az ügy más módon való jogszerű lezárása előtt – az egyéni keresetek visszavonására vonatkozó feltételekkel azonos feltételek mellett – bármikor kilépjenek a felperesi pertársaságból, anélkül, hogy ez megfosztaná őket attól a lehetőségtől, hogy az érintett követeléseket más formában próbálják érvényesíteni, amennyiben ez nem veszélyezteti az igazságszolgáltatás megbízható működését.

23. Az állításuk szerint ugyanazon tömeges károkozással járó helyzet miatt kárt szenvedett természetes vagy jogi személyek számára lehetővé kell tenni, hogy az ítélet meghozatala vagy az ügy más módon való jogszerű lezárása előtt bármikor csatlakozzanak a felperesi pertársasághoz, amennyiben ez nem veszélyezteti az igazságszolgáltatás megbízható működését.

24. Az alperest tájékoztatni kell a felperesi pertársaság összetételéről és annak esetleges változásairól.

Kollektív alternatív vitarendezési eljárások és egyezségek

25. A tagállamok biztosítják, hogy tömeges károkozással járó helyzetben a vitás feleket a kártérítéssel kapcsolatos vita megegyezéssel, bíróságon kívüli rendezésére ösztönzik, a tárgyalást megelőző szakaszban és a polgári peres eljárás folyamán egyaránt, a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól szóló, 2008. május 21-i 2008/52/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ előírásait is figyelembe véve.

26. A tagállamok biztosítják, hogy a bírósági kollektív jogorvoslati mechanizmusok mellett a peres eljárást megelőzően és annak folyamán megfelelő kollektív alternatív vitarendezési eszközök álljanak a felek rendelkezésére. Ezen eszközök alkalmazását az ügy érintett feleinek hozzájárulásától kell függővé tenni.

27. Attól kezdődően, hogy a felek úgy döntenek, hogy megkísérik alternatív vitarendezési eljárás igénybevételével rendezni a vitát, a követelésekre irányadó valamennyi elévülési időnek nyugodnia kell legalább addig az időpontig, amikor az egyik vagy mindkét fél kifejezetten eláll az adott alternatív vitarendezési eljárástól.

28. A kollektív egyezség kötelező erejű eredményének jogszerűségét a bíróságok ellenőrzik, figyelembe véve valamennyi érintett fél érdekeinek és jogainak megfelelő védelmét.

Jogi képviselet, ügyvédi díjak

29. A tagállamok biztosítják, hogy az ügyvédek díjazása és ennek kiszámítási módja ne ösztönözze a felek érdekei szempontjából felesleges perindítást.

30. A tagállamok nem teszik lehetővé az ilyen ösztönző kialakulásának kockázatával járó sikerdíjak kikötését. A sikerdíjak kikötését kivételes esetben lehetővé tevő tagállamok a kollektív jogorvoslati ügyek tekintetében rendelkeznek e díjak megfelelő nemzeti szabályozásáról, figyelembe véve különösen a felperes tagjainak teljes kártérítéshez való jogát.

A büntető kártérítés tilalma

31. A tömeges károkozással járó helyzetben kárt szenvedett természetes és jogi személyeknek megítélt kártérítés összege nem haladhatja meg azt az összeget, amelyet a követelés egyéni keresetek révén történő érvényesítése esetén ítélték

⁽¹⁾ HL L 136., 2008.5.24., 3. o.

volna meg kártérítésként. Különösen tiltandó a büntető kártérítés, amelynek következtében a felperes az elszenvedett kár mértékét meghaladó kártérítésben részesíthető.

A kártérítésre irányuló kollektív jogorvoslat finanszírozása

32. A tagállamok biztosítják, hogy a finanszírozásra vonatkozó általános elvek mellett azokban az esetekben, amikor a kártérítésre irányuló kollektív jogorvoslatot magánjogi jogalany harmadik fél finanszírozza, a finanszírozó fél díjazása vagy az általa felszámított kamat nem alapulhat az megkötött egyezség vagy a megítélt kártérítés összegén, kivéve, ha a finanszírozási módot a felek érdekeinek védelme érdekében hatóság szabályozza.

Származékos kollektív keresetek

33. A tagállamok biztosítják, hogy a jog azon területein, ahol valamilyen hatóság felhatalmazással rendelkezik az uniós jog megsértését megállapító határozat meghozatalára, kollektív jogorvoslati kereset főszabályként csak azt követően indítható, hogy a magánjogi keresetindítást megelőzően indított esetleges hatósági eljárás véglegesen lezárult. Amennyiben a hatósági eljárást a kollektív jogorvoslati kereset indítását követően indítják meg, a bíróság nem hozhat a hatóság által tervezett határozattal ellentétes határozatot. E célból a bíróság a kollektív jogorvoslati keresetet a hatósági eljárás lezárultáig felfüggesztheti.

34. A tagállamok biztosítják, hogy a származékos keresetek esetében az elévülési időnek a hatósági eljárás végleges lezárása előtt bekövetkező lejárta ne akadályozza az állításuk szerint kárt szenvedett személyeket a kártérítési kereset benyújtásában.

VI. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

A kollektív jogorvoslati keresetek nyilvántartása

35. A tagállamok nemzeti nyilvántartást hoznak létre a kollektív jogorvoslati keresetekről.

36. A nemzeti nyilvántartást elektronikus úton vagy egyéb módon ingyenesen elérhetővé kell tenni minden érdeklődő számára. A nyilvántartásokat közzétevő webhelyeknek átfogó és objektív tájékoztatást kell nyújtaniuk a kártérítési

igény érvényesítésének lehetséges módjairól, ezenbelül a bíróságok kívüli eljárásokról is.

37. A tagállamok a Bizottság közreműködésével törekednek arra, hogy a nyilvántartásokban szereplő információk tekintetében biztosítsák a koherenciát és az átjárhatóságot.

VII. FELÜGYELET ÉS JELENTÉSTÉTEL

38. A tagállamok az ezen ajánlásban meghatározott elveket a nemzeti kollektív jogorvoslati rendszerekben legkésőbb 2015. július 26-ig érvényesítik.

39. A tagállamok a bíróságon kívüli és bírósági kollektív jogorvoslati eljárások számáról megbízható éves statisztikai adatokat gyűjtenek, és nyilvántartják az ügyek feleire, tárgyára és eredményére vonatkozó adatokat.

40. A tagállamok a 39. pontnak megfelelően összegyűjtött adatokat évente továbbítják a Bizottságnak, első alkalommal 2016. július 26-ig.

41. A Bizottság a gyakorlati tapasztalatok alapján legkésőbb 2017. július 26-ig értékeli az ajánlás végrehajtását. A Bizottság különösen azt értékeli, hogy az ajánlás milyen hatást gyakorol az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésre, a kártérítéshez való jogra, a visszaélésszerű perlés megelőzésének szükségességére, valamint az egységes piac működésére, a kkv-kra, az Európai Unió gazdaságának versenyképességére és a fogyasztói bizalomra. A Bizottság értékeli azt is, hogy az ajánlásban kifejezésre juttatott horizontális megközelítés megszilárdítása és megerősítése érdekében kívánatos-e további intézkedéseket javasolni.

Záró rendelkezések

42. Az ajánlást közzé kell tenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

Kelt Brüsszelben, 2013. június 11-én.

a Bizottság részéről
az elnök

José Manuel BARROSO